

(201SN21)

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, APRIL/MAY-2025

Second Semester

Sanskrit

ARTHA SASTHRA AND NITI SASHTRA

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

- (a) 'तत्र नेच्छेद्धनं मानं वसतिं यापि जीवितम्' कुत्र? शुक्रनीतिसारानुसारं विशदयत।
- (b) 'षड्दोषाः पुरुषेण हातव्याः' विशदयत।
- (c) 'प्रामाणिकं चानुभूतमाप्तं सर्वत्र विश्वसेत्'? किं निमित्तम्?
- (d) कीदृशं आहारं योग्यं भवति - विवृणुत।
- (e) सभागमनं शीलस्य किं ज्ञानं प्रजायते?
- (f) सन्मित्रं लक्षणानि कानि? चाणक्य नीतिदर्पणानुसारं विवृणुत।
- (g) चतुर्भिः पुरुषः परीक्ष्यते कथं विशदयत।
- (h) कीदृशं मित्रं वर्जयते? विशदयत।
- (i) सत्यस्य महत्त्वं विशदयत।
- (j) कः बान्धवः?

2. त्रयः प्रश्नः समाधेयाः

- (a) 'वशीकुर्याज्जगत्सदा' कथं? शुक्रनीतिसारमनुसृत्य - विशदयत।
- (b) 'तिष्ठन्ति सधनद्वारे गुणिनः किंकरा इव' - धनस्य औन्नत्यं स्पष्टयत।
- (c) के आततायिनः? तेषां स्वभावं विवृणुत।
- (d) कः लोके पूजार्हः? तस्य लक्षणानि लिखत।
- (e) 'चत्वारः सहजा गुणाः' विवृणुत।
- (f) 'सततं धन्यो गृहस्थाऽऽश्रम्' निरूपयत।

(201SN21)

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, APRIL/MAY-2025

Second Semester

Sanskrit

ARTHA SASTHRA AND NITI SASHTRA

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. द्वौ समाधेयौ

(a) (i) दानभेदान् शुक्रनीतिसारमनुसृत्य विवृणुत।

अथवा

(ii) विहित धर्माः के? निषिद्धविषयाः के? निरूपयत।

(b) (i) चाणक्यनीतिदर्पणमनुसृत्य मानवानां प्रवृत्ति पुरुषार्थ निरूपणं च कुरुत।

अथवा

(ii) 'अपयशो यद्यस्ति किं मृत्युना' - लोकस्थितिं वर्णयत।

2. चत्वारि ससन्दर्भं व्याख्यात

(a) न सौख्यायेष्टनिर्गमः।

(b) स्वधर्मं चातः समाचरेत्।

(c) विमृशेल्लोक शास्त्रतः।

(d) अन्यशिशुं नाप्यपराधिनम्।

(e) वृद्धा नारी पतिव्रता।

(f) अर्थो हि लोके पुरुषस्य बन्धुः।

(g) छिन्ने मूले नैव शाखा न पत्रम्।

(h) निः स्पृहस्य तृणं जगत्।

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, APRIL/MAY-2025

Second Semester

Sanskrit

VYAKARANAM

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेया

- (a) 'कर्मणि द्वितीया' विशदयत।
- (b) अपादाने का विभक्तिः भवति।
- (c) परिमाणे प्रथमायाः किमुदाहरणम्?
- (d) 'पुष्पेभ्यः स्पृहयति' इत्यत्र केन सूत्रेण विभक्तिः?
- (e) आङ् मर्यादावचने कां संज्ञां लभते?
- (f) 'कर्तरि शप्' - विवृणुत।
- (g) लृट् शेषे च - विशदयत।
- (h) आनि लोट् - निरूपयत।
- (i) लकाराः कति सन्ति?
- (j) 'भूयते' इति प्रयोगः कीदृशः?

2. चतुर्णां लघुटिप्पणीः लिखत।

(

- (a) कर्तुरीप्सिततमं कर्म।
- (b) अनुर्लक्षणे।
- (c) दिवः कर्म च।
- (d) धारेरुत्तमर्णः।
- (e) भुवः प्रभवः।
- (f) षष्ठी हेतु प्रयोगे।
- (g) सप्तम्यधिकरणे।
- (h) निमित्तात् कर्मयोगे।

3. सप्रमाणं लिखत।

(a) झोऽन्तः	(b) रि च
(c) आतः	(d) आतोडितः

4. त्रीणि सूत्राणि सोदाहरणं व्याख्यात।

- (a) कुहो श्रुः
- (b) इटोऽत्
- (c) सार्वधातुकार्धधातुकयोः
- (d) अतो दीर्घो यञि
- (e) इतश्च
- (f) सुट् तिथोः

5. चत्वारि सप्रमाणं विभक्तिं साधयत।

- (a) गां दोग्धि पयः।
- (b) रामेण बाणेन हतो वालिः।
- (c) अधिवसति वैकुण्ठं हरिः।
- (d) क्रोशं कुटिला नदी।
- (e) अक्षणा काणः।
- (f) वाताय कपिला विद्युत्।
- (g) अध्ययनात् पराजयते।
- (h) आमुक्तेः संसारः।

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, APRIL/MAY-2025

Second Semester

Sanskrit

VYAKARANAM

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. त्रीणि सूत्राणि व्याख्यात।

- (a) इत्थम्भूतलक्षणे।
- (b) नमः स्वस्तिस्वाहास्वधाऽलं वषड्योगाच्च।
- (c) दूरान्तिकार्थेभ्यो द्वितीया।
- (d) पुगन्तलघूपदस्य च।
- (e) विधिनिमन्त्रणामन्त्रणाधीष्ट सम्प्रश्नप्रार्थनेषु लिङ्।
- (f) लिङ् निमित्ते लृङ् क्रियातिपत्तौ।

2. चत्वारि रूपाणि साधयत।

(a) भवामि	(b) बभूव
(c) एधिष्ये	(d) एधामहे
(e) अभूत	(f) भूयासम्
(g) जुगोप	(h) गच्छेम

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, APRIL/MAY-2025

Second Semester

Sanskrit

KAVYAS

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) नागानन्दरूपके नायिका का?
- (b) नागानन्दनाटकस्य मूलग्रन्थः कः?
- (c) ननु स्वशरीरात् प्रभृति सर्व परार्थमेव मया परिपाल्यते व्याख्यात।
- (d) 'नागानन्द' - नामौचित्यं लिखत।
- (e) 'लोकान्तरगतेनापि नोज्झितो विनयक्रमः' केनोक्तम्?
- (f) नैषधीयकारस्य श्रीहर्षस्य कालः कः?
- (g) दमयन्तीकामुकाः के देवाः स्वयंवराय आगताः?
- (h) नैषधीयचरितस्य प्रथमसर्गे कति श्लोकाः सन्ति?
- (i) दमयन्ती कस्यदेशस्य राजतनया?
- (j) नलः हिरण्मयं हंसं कुत्र गृह्णाति?

2. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) नलस्य सर्वविद्यापारदर्शित्वप्रदर्शनपुरस्सरं चतुर्दश विद्याध्ययनं निरूपयत।
- (b) नलस्य लक्ष्मीसरस्वत्योः उपरि समानभावेन प्रभुत्वं आसीत् - कथं विशदयत।
- (c) नले भैम्याः अनुरागं विवृणुत।
- (d) नागानन्द नाटके प्रधानरसः कः? निरूपयत।
- (e) नागानन्दस्य वैशिष्ट्यम् प्रदर्शयत।
- (f) नागानन्दानुसारं विदूषकपात्रचित्रणं कुरुत।

ASSIGNMENT-2
M.A. DEGREE EXAMINATION, APRIL/MAY-2025

Second Semester

Sanskrit

KAVYAS
MAXIMUM MARKS :30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. त्रयः श्लोकद्वयं व्याख्यात।

- (a) श्रियास्य योग्याहमिति स्वमीक्षितुं,
करे तमालोक्य सुरूपया धृतः।
विहाय भैमीमपदर्पया कया
न दर्पणः श्वासमलीमसः कुतः।
- (b) न जातरूपच्छद जातरूपता,
द्विजस्य दृष्टेयमिति स्तुवन्मुहुः।
अवादि तेनाथ स मानसौकसा,
जनाधिनाथः कर पञ्जरस्पृशा॥
- (c) नलस्य पृष्ठा निषधागता गुणान्
मिषेण दूतद्विजवन्दिचारणाः।
निपीय तत्कीर्तिकथामथानया
चिराय तस्थे विमनायमानया॥
- (d) ममैव शोकेन विदीर्णवक्षसा,
त्वयाऽपि चित्राङ्गि। विपद्यते यदि।
तदस्मि दैवेन हतोऽपि हा। हतः
स्फुटं यतस्ते शिशवः परासवः॥

2. (a) श्रीहर्षवर्धनस्य सामाजिकचिन्तनमधिकृत्य ग्रन्थानुसारं परिशीलयत।

अथवा

- (b) नागानन्दनायकः कः? तस्य शीलादिकं वर्णयत।

3. (a) 'नैषधं विद्वदौषधम्' - सोपपत्तिकं समर्थयत।

अथवा

- (b) हंसस्य करुणाविलापं विशदयत।

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, APRIL/MAY-2025

Second Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (III)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) दक्षिणनायकः।
- (b) मुग्धा।
- (c) नर्मगर्भः।
- (d) सात्वतीवृत्तिः।
- (e) गाम्भीर्यम्।
- (f) प्रतिभा।
- (g) शिक्षा।
- (h) भाष्यम्।
- (i) वार्तिकम्।
- (j) अलङ्कारः।

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, APRIL/MAY-2025

Second Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (III)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) काव्यशास्त्रोपदेशः।
- (b) काव्यपुरुषनियुक्तिः।
- (c) शब्दकविः।
- (d) मार्गकविः।
- (e) नायकभेदान् विवृणुत।
- (f) कैशिकी वृत्तिः।
- (g) वृत्तिनियमान् लिखत।
- (h) शास्त्रपरिज्ञानम्।

2. द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ।

- (a) (i) व्युत्पत्तेः स्वरूपं निरूप्य प्रतिभायाः औन्नत्यं निरूपयत।

अथवा

- (ii) राजशेखरस्य शास्त्रपाण्डित्यं सोदाहरणं विशदयत।

- (b) (i) नायकस्य गुणान् विशदयत।

अथवा

- (ii) आरभटी वृत्तिं सोपपत्तिकं विशदयत।

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, APRIL/MAY-2025

Second Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (IV)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) नाट्यं किम्?
- (b) आमुख भेदाः।
- (c) अङ्कः ?
- (d) लास्यम्।
- (e) प्ररोचना।
- (f) गद्यम्।
- (g) पद्यम्।
- (h) खण्डकाव्यम्।
- (i) आख्यायिका।
- (j) प्राकृतम्।

2. चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) नाटिका।
- (b) भाणः।
- (c) डिमः।
- (d) वाक्केली।
- (e) महाकाव्यं काव्यादर्शमनुसृत्य लिखत।
- (f) रीतिर्निरूपयतु।
- (g) समतां निरूपयत।
- (h) ओजोगुणं निरूपयत।

(205SN21)

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, APRIL/MAY-2025

Second Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (IV)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. एक: प्रश्न: समाधेयः।

(a) काव्यादर्शानुसारं रसस्वरूपं विवेचयत।

अथवा

(b) काव्यादर्शानुसारं गुणानां स्वरूपं वैशिष्ट्यं च लिखत।

2. एक: प्रश्न: समाधेयः।

(a) रसप्राधान्यमुक्त्वा वीररसस्वरूपं सप्रभेदं विवृणुत।

अथवा

(b) प्रकरणं सप्रभेदं निरूपयत।